

Луців С. І.,

УДК 371

канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри
фундаментальних дисциплін початкової освіти,
Дрогобицький державний педагогічний
університет імені Івана Франка, м. Дрогобич

DOI: <https://doi.org/10.64076/ihrc251010.11>

Петрінець Б. Р.,

здобувач вищої освіти,
Дрогобицький державний педагогічний
університет імені Івана Франка, м. Дрогобич

ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Національне виховання є важливою складовою частиною загальної системи освіти, яка сприяє формуванню у підростаючого покоління патріотичних почуттів, усвідомлення своєї національної ідентичності та любові до рідної землі. Важливу роль у цьому процесі відіграє навчання української мови, адже саме через мову передаються основні культурні цінності, традиції, історія народу.

Уроки української мови в початкових класах є не тільки освітнім, а й виховним процесом. Вони сприяють розвитку у дітей почуття гордості за свою рідну мову, культури та історію. Мова є одним із основних засобів передачі національних традицій, оскільки саме через мовні засоби можна виразити світогляд, переконання, моральні принципи [1, с.5].

На уроках української мови вчитель має можливість формувати у школярів не тільки мовні навички, а й національні цінності, які стають основою для виховання любові до Батьківщини. Завдяки вивченню народних казок, легенд, віршів, пісень, учні знайомляться з основами української культури, зберігаючи і передаючи багатство народної спадщини.

Вивчення народних казок, легенд і пісень. Це дозволяє дітям ознайомитись із багатством української фольклорної спадщини, розуміти морально-етичні цінності, виховувати в них повагу до традицій і звичаїв свого народу. Наприклад, через казки можна донести до учнів важливі уроки чесності, працелюбства, взаємодопомоги [4, с.69].

Читання творів українських письменників, таких як Тарас Шевченко, Леся Українка, Іван Франко, дозволяє учням не лише вивчати мову, а й занурюватися в історичні та культурні контексти. Ці твори збагачують мовлення дітей, розвивають їхнє уявлення про національну ідентичність.

Важливо акцентувати увагу учнів на важливості збереження і розвитку рідної мови, бо мова – це основа національної самосвідомості. Використання мовних вправ, спрямованих на засвоєння словникового запасу, вивчення етимології слів допомагає учням глибше усвідомити цінність їхньої рідної мови [5, с.20].

Виховання патріотизму через мовленнєву діяльність. Під час проведення уроків можна організовувати обговорення тем, які стосуються історії України, досягнень українців у різних галузях, успіхів у боротьбі за незалежність. Таким чином, мовна діяльність на уроці стає основою для розвитку патріотичних почуттів у дітей.

Для ефективного національного виховання на уроках української мови необхідно застосовувати інтерактивні методи навчання, які допомагають учням активно включатися у процес. Наприклад, рольові ігри, дискусії на тему національної культури та традицій, проектні роботи, пов'язані з вивченням історії рідного краю, сприяють розвитку глибокого інтересу до рідної мови та культури [3, с. 60].

Отже, уроки української мови в початкових класах є потужним інструментом для національного виховання учнів. Вони допомагають формувати у дітей не лише мовні навички, але й національну свідомість, розвивати повагу до власної культури, історії та традицій. Через мову діти пізнають свою країну, свою націю, і це є основою для їхнього патріотичного виховання. Тому вчителі української мови повинні активно використовувати національно орієнтовані методи викладання, щоб кожен учень усвідомлював своє місце в культурному і історичному контексті рідної землі.

Список використаних джерел

1. Авсієвич М. Історичний аспект розвитку духовної культури особистості. Теоретико-методологічні аспекти дослідження проблем соціальної педагогіки (Проблеми сучасного мистецтва і культури): зб. наук. праць. Х. : ХДПУ, 2000. С. 5-10.
2. Басюк Н.А. "Людина і світ" з методикою викладання у початковій школі: Навчально-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. 96 с.
3. Бернштейн Є. Соціокультурна трансформація в Україні. Культурна політика в Україні в контексті світових трансформаційних процесів: матеріали міжнар. наук.- практ. конф. К., 2001. С. 58-61.
4. Задержіна М. Виховання громадянськості школярів у процесі спілкування. Засоби навч. та наук.-дослід. Роботи : зб. наук. праць. Х., 1997. Вип. 4. С. 69-71.
5. Костів В. Проблема мети і змісту національного виховання молоді: історія та сучасність. Українське народознавство і проблеми національного виховання школярів. Івано-Франківськ, 1995. С. 20-25.